

OLIMPIADA DE ȘTIINȚE SOCIO-UMANE
ETAPA NAȚIONALĂ
6-9 aprilie 2026

DISCIPLINA LOGICĂ, ARGUMENTARE ȘI COMUNICARE
BAREM DE CORECTARE ȘI NOTARE

Subiectul I

40 puncte

- a. - câte 1 punct pentru fiecare structură argumentativă corect identificată 12 x 1p = **12 puncte**
- câte 1 punct pentru fiecare evaluare/explicație corectă și completă din punct de vedere logic 12 x 1p = **12 puncte**

De exemplu, într-o formă sintetică, pot fi puse în evidență:

Andrei	silogism eae-1	Toți minorii [M] sunt persoane vulnerabile [P]. Nicio persoană vulnerabilă [P] nu ar trebui expusă algoritmilor de manipulare [X]. Niciun minor [M] nu ar trebui expus acestor algoritmi de manipulare [X].	PeX MaP MeX	valid
	polisilogism progresiv	Toate persoanele vulnerabile [P] sunt cetățeni care merită protecție [C]. Toți minorii [M] sunt persoane vulnerabile [P]. Toți elevii de gimnaziu [E] sunt minori [M]. Toți elevii din clasa a VIII-a A [A] sunt elevi de gimnaziu [E]. Toți elevii din clasa a VIII-a A [A] sunt cetățeni care merită protecție [C].	PaC MaP EaM AaE AaC	valid
Bianca	tranzitivitatea implicației	Dacă interzicem accesul minorilor la social media [i], protejăm sănătatea mintală [s]. Dacă protejăm sănătatea mintală [s], creștem randamentul școlar [r]. Dacă creștem randamentul școlar [r], asigurăm un viitor mai bun [v]. Dacă interzicem accesul [i], asigurăm un viitor mai bun [v].	$i \rightarrow s$ $s \rightarrow r$ $r \rightarrow v$ $i \rightarrow v$	valid
	argument cu propoziții compuse	Dacă platformele sociale colectează date [d], ele sunt companii de publicitate [c]. Dacă sunt companii de publicitate [c], ele vizează profitul [p], nu educația [e]. Platformele sociale colectează date [d]. Platformele sociale vizează profitul [p] și nu educația [e].	$d \rightarrow c$ $c \rightarrow (p \ \& \ \sim e)$ d $p \ \& \ \sim e$	valid
Cristian	silogism iio-4	Unii elevi [L] sunt utilizatori responsabili [R]. Unii utilizatori responsabili [R] sunt minori [M]. Unii minori [M] nu sunt elevi [L]. (prin obversiune)	LiR RiM MoL	nevalid
	silogism aii-2	Toți utilizatorii dependenți [D] sunt persoane care stau mult pe telefon [T]. Unii minori [M] sunt persoane care stau mult pe telefon [T]. (prin obversiune) Unii minori [M] sunt utilizatori dependenți [D].	DaT MiT MiD	nevalid
Dana	argument cu propoziții compuse (negarea antecedentului)	Dacă un minor are discernământ [d] și este educat digital [g], atunci poate folosi rețelele [h]. Dar un minor nu are discernământ [$\sim d$] sau nu este educat digital [$\sim g$]. Un minor nu poate folosi rețelele [$\sim h$].	$(d \ \& \ g) \rightarrow h$ $\sim d \vee \sim g$ $\sim h$	nevalid

	argument nedeductiv (inducție incompletă)	Am analizat 95% din cazurile de cyberbullying din școala noastră. Am constatat că toate au început pe rețele sociale. Este foarte probabil ca majoritatea conflictelor online între minori să aibă la bază lipsa de supraveghere pe aceste platforme.		tare
Eugen	argument nedeductiv (inducție incompletă)	Majoritatea studiilor pe eșantioane mici arată că rețelele sociale scad atenția. Probabil că absolut toți minorii din lume își vor pierde capacitatea de concentrare în totalitate până anul viitor din cauza rețelelor sociale.		slab
	argument nedeductiv (analogie) sau sofism (analogie falsă)	Rețelele sociale sunt ca un cuțit. Dacă un cuțit este periculos în mâna unui copil, atunci și rețelele sociale trebuie interzise cu desăvârșire.		slab
Florin	sofism (<i>argumentum ad hominem</i>)	Andrei vrea interzicerea pentru că e un conservator rigid care urăște tehnologia, deci argumentele lui despre siguranță nu au nicio valoare.		
	sofism (falsă dilemă)	Fie interzicem total accesul, fie lăsăm minorii să fie exploatați total. Nu există altă cale de mijloc.		

Notă: punctajul se acordă indiferent de modul de prezentare a structurilor argumentative implicate și independent de notația/symbolistica adoptată, cu condiția respectării cerințelor logice specifice.

- b. - câte 1 punct pentru fiecare termen identificat în argumentele lui Andrei, singurele deductive valide construite cu propoziții categorice, precum și în afirmațiile/declarațiile/sușinerile/aprecierile directe (Cristian, Dana și Eugen, fiecare în prima sa intervenție), după cum urmează:

C = „cetățean care merită protecție”

P = „persoană vulnerabilă”

X = „persoană expusă algoritmilor de manipulare”

M = „minor”

E = „elev de gimnaziu”

A = „elev în clasa a VIII-a A”

Z = „persoană care se bucură de sănătate mintală”

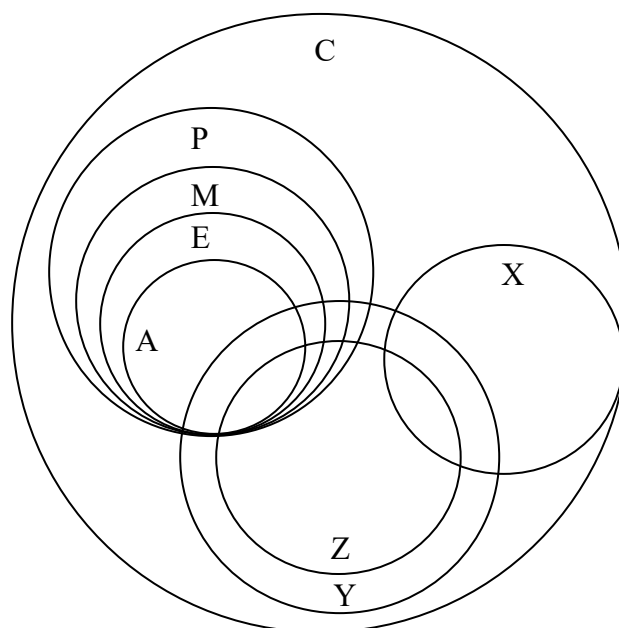
Y = „persoană cu discernământ”

8 x 1p = **8 puncte**

8 puncte

- realizarea, corectă și completă, a diagramei Euler solicitate

De exemplu:

Notă: punctajul se acordă doar pentru o reprezentare grafică integral corectă. Punctajul se acordă indiferent modul de notare a termenilor și de modul în care este realizată grafic diagrama, cu respectarea integrală a raporturilor logice existente între termeni.

Subiectul II

20 puncte

- a. - formalizarea corectă a propozițiilor, cu precizarea corelației dintre notație și termeni

8x1p = 8 puncte

De exemplu:

Reformularea propozițiilor (1) și (7):

- (1) „Nu pun niciodată un cec în acel dosar, decât dacă sunt îngrijorat în privința lui.” = „Toate cecurile din acest dosar sunt cecuri care mă îngrijorează.”
 (7) „Nu sunt niciodată îngrijorat în legătură cu un cec, decât dacă se întâmplă să-mi fie adus înapoi.” = „Toate cecurile care mă îngrijorează sunt cecuri aduse înapoi.”

Termeni prezenți:

A = „cecuri din acest dosar”

B = „cecuri care mă îngrijorează”

C = „cecuri care sunt primite în acest an marcate cu o cruce”

D = „cecuri plătibile la purtător”

E = „cecuri aduse înapoi la mine”

F = „cecuri refuzate de bancă”

G = „cecuri pentru sume de peste 100 de lire”

H = „cecuri marcate „nenegociabil””

I = „cecuri ale tale”

Formalizarea propozițiilor:

(1) AaB

(2) $\bar{C}aD$

(3) EaF

(4) CaG

(5) $\bar{A}aH$

(6) IeF

(7) BaE

(8) HeG

Notă: punctajul se acordă, în cazul fiecărei propoziții, doar în măsura în care este prezentă atât formalizarea, cât și corespondența dintre termeni și notație.

- b. - ordonarea corectă a propozițiilor

4 puncte

- realizarea transformărilor necesare acolo unde este cazul

4 x 1p = 4 puncte

- redactarea concluziei corecte în limbaj formal și natural (de exemplu, *Niciun cec neplătibil la purtător nu este cec de-al tău.*)

2 x 1p = 2 puncte

De exemplu, putem obține:

(6) $IeF \xrightarrow{\text{conversiune}} FeI$

(3) EaF

(7) BaE

(1) AaB

(5) $\bar{A}aH \xrightarrow{\text{obversiune}} \bar{A}e\bar{H} \xrightarrow{\text{conversiune}} \bar{H}e\bar{A} \xrightarrow{\text{obversiune}} \bar{H}aA$

(8) $HeG \xrightarrow{\text{conversiune}} GeH \xrightarrow{\text{obversiune}} Ga\bar{H}$

(4) CaG

(2) $\bar{C}aD \xrightarrow{\text{obversiune}} \bar{C}e\bar{D} \xrightarrow{\text{conversiune}} \bar{D}e\bar{C} \xrightarrow{\text{obversiune}} \bar{D}aC$

Concluzie: $\bar{D}eI$

sau

(2) $\bar{C}aD \xrightarrow{\text{obversiune}} \bar{C}e\bar{D} \xrightarrow{\text{conversiune}} \bar{D}e\bar{C} \xrightarrow{\text{obversiune}} \bar{D}aC$

(4) CaG

- (8) $\text{HeG} \xrightarrow{\text{conversiune}} \text{GeH} \xrightarrow{\text{obversiune}} \text{Ga}\bar{\text{H}}$
 (5) $\bar{\text{AaH}} \xrightarrow{\text{obversiune}} \bar{\text{AeH}} \xrightarrow{\text{conversiune}} \bar{\text{HeA}} \xrightarrow{\text{obversiune}} \bar{\text{HaA}}$
 (1) AaB
 (7) BaE
 (3) EaF
 (6) $\text{IeF} \xrightarrow{\text{conversiune}} \text{Fel}$
 Concluzie: $\bar{\text{DeI}}$

c. - precizarea denumirii raționamentului construit: *sorit goclenian/sorit aristotelic* **2 puncte**

Subiectul III **30 puncte**

1. - precizarea perechii de moduri silogistice care îndeplinește condițiile date: *eao* și *eio* **2 puncte**
 - prezentarea explicită și corectă a demersului logic solicitat **8 puncte**

2.
 a. - precizarea faptului că Matei raționează corect **2 puncte**
 - câte 3 puncte pentru construirea corectă în limbaj formal a fiecărui raționament
4 x 3p = **12 puncte**

De exemplu:

Dacă notăm cu SaP propoziția „Toate modurile silogistice valide în oricare figură sunt *eao*”, vom avea:

Mihai: $SaP = 1 \rightarrow \bar{P}a\bar{S} = 0$ – raționament nevalid

deoarece $SaP = 1 \xrightarrow{o} Se\bar{P} = 1 \xrightarrow{c} \bar{P}eS = 1 \xrightarrow{o} \bar{P}a\bar{S} = 1$

Maria: $SaP = 0 \rightarrow \bar{P}eS = 1$ – raționament nevalid

deoarece $SaP = 0 \xrightarrow{o} Se\bar{P} = 0 \xrightarrow{c} \bar{P}eS = 0$

Matei: $SaP = 1 \rightarrow \bar{P}aS = 0$ – raționament valid

deoarece $SaP = 1 \xrightarrow{o} Se\bar{P} = 1 \xrightarrow{c} \bar{P}eS = 1 \xrightarrow{\text{contrara}} \bar{P}aS = 0$

Marcu: $\bar{P}a\bar{S} = 1 \rightarrow Pa\bar{S} = 1$ – raționament nevalid

deoarece $\bar{P}a\bar{S} = 1 \xrightarrow{o} \bar{P}eS = 1 \xrightarrow{c} Se\bar{P} = 1 \xrightarrow{o} SaP = 1 \xrightarrow{c} PiS = 1 \xrightarrow{o} Po\bar{S} = 1$,

iar $Po\bar{S}$ este contradictoria lui $Pa\bar{S}$, așa încât $Pa\bar{S}$ ar trebui să fie 0

b. câte 2 puncte pentru fiecare metodă aplicată în mod corect și complet **3 x 2p = 6 puncte**

Se acordă 10 puncte din oficiu.